

כְּתוּב, (קהלת ז) טוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים יִמְלֹט מִמְּנָה. מֵה זֶה טוֹב? זֶה מִשֶּׁה, שְׁכַתּוּב (שמות ב) כִּי טוֹב הוּא. וּמִשׁוּם שֶׁהִיָּה טוֹב, עַל־הַ לְדַרְגָּה אַחֲרַת עֲלִיּוֹנָה. וְעַל זֶה כְּתוּב (שם א) כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא. עוֹמֵד עָלָיו דּוֹקֵא. מֵה הַטַּעַם? מִשׁוּם כִּי טוֹב הוּא, וְטוֹב הוּא זָכָר.

וְאִם תֹּאמַר שֶׁהָרִי אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָרִי דָּוִד שְׁכַתּוּב בּוֹ טוֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל א טו) וְטוֹב רֹאֵי, לְמַה לֹּא הָיָה יוֹתֵר? אָמַר לוֹ, כְּתוּב וְטוֹב רֹאֵי. טוֹב רֹאֵי זֶה שֶׁהוּא מֵרָאֵה לְהַסְתַּפֵּל, כִּף הָיָה דָּוִד. טוֹב רֹאֵי - הָיָה טוֹב שֶׁהוּא מֵרָאֵה. וּבְמִשֶּׁה כְּתוּב טוֹב הוּא, מִמֶּשׁ וְכֹאֵן טוֹב רֹאֵי, וְעַם כָּל זֶה בְּשִׁנְיָהֶם הָיָה אַחֲזוּ, שֶׁהָרִי זֶה בְּזֶה אַחֲזוּ. וּמִשֶּׁה, אַחֲרֵי שֶׁהָיָה טוֹב, עַל־הַ לְהִיּוֹת גּוֹפֵי אִישׁ. (דברים א) אִישׁ הָאֱלֹהִים. (במדבר יב) וְהָאִישׁ מִשֶּׁה עָנּוּ מָאֵד.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּכָל מַעֲשֵׂי צְרִיף הָאָדָם לְשִׁים פִּנְגְּדוֹ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהָרִי בְּאֶרְצוֹ אֶת הַדְּבָר. רַבִּי יְהוּדָה לְטַעְמוֹ. שֶׁאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יִכּוֹן לְשַׁלְּשָׁה דְבָרִים, וְעֲלִיּוֹן מִכָּלֶם זוֹ הַתַּפְּלָה. וְאִף עַל גַּב שְׁתַּפְּלָה יוֹתֵר עֲלִיּוֹנָה מֵהַפֵּל, שְׁנֵי חֲבָרִים אוֹ שְׁלֹשָׁה שְׁעוֹסְקִים בְּדַבְּרֵי תוֹרָה, שֶׁהָרִי לֹא יִפְחָדוּ, כִּי הַשְּׂכִינָה (ולְמַעַל מִזֶּה תַּפְּלָה, וְעֲלִיּוֹנָה מִכָּלֶם, חֲבָרִים בְּדַבְּרֵי תוֹרָה. שֶׁהָרִי הַשְּׂכִינָה) מִשְׁתַּתְּפֵת עִמָּם.

(כפ' זח טו) רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי חִיָּא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתוּב (בראשית א) וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר. וְכִי עַד עֲכָשׁוּ מִפְּשָׁטִים הָיוּ מְאוֹתוֹ הָעוֹר? כֵּן. אֲלֵא כְּלֵי לְבוּשֵׁי כְבוֹד הָיוּ. אָמַר לוֹ רַבִּי

עַל דָּא כְּתִיב, (קהלת ז) טוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים יִמְלֹט מִמְּנָה. מֵאֵי טוֹב. דָּא מִשֶּׁה. דְּכְתִיב, (שמות ב) כִּי טוֹב הוּא. וּבְגִין דְּהוּה טַב, סְלִיק לְדַרְגָּא אַחֲרָא עַל־אָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמות ג) כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, עוֹמֵד עָלָיו דִּיִּיקָא. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין כִּי טוֹב הוּא, וְטוֹב הוּא דְּכוּרָא.

וְאִי תִימָא, דְּהָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא דָּוִד דְּכְתִיב בֵּיה טוֹב, כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר (שמואל א טו) וְטוֹב רֹאֵי, אָמַי לָא הָוָה יְתִיר. אָמַר לִיה וְטוֹב רֹאֵי כְּתִיב. טוֹב רֹאֵי, דָּא דְּאִיהוּ חִיזוּ לְאֶסְתַּפְּלָא, הָכִי הָוָה דָּוִד. טוֹב רֹאֵי, הָוָה טוֹב דְּאִיהוּ חִיזוּ. וּבְמִשֶּׁה כְּתִיב טוֹב הוּא מִמֶּשׁ, וְהָכָא טוֹב רֹאֵי. וְעַם כָּל דָּא, בְּתַרְוִייהוּ הָוָה אַחִיד, דְּהָא דָּא בְּדָא אַחִיד. וּמִשֶּׁה לְבַתֵּר דְּהוּה טַב, סְלִיק לְמַהוּי גּוֹפָא אִישׁ. (דברים כ"ג) אִישׁ הָאֱלֹהִים, (במדבר יב) וְהָאִישׁ מִשֶּׁה עָנּוּ מָאֵד. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּכָל עוֹבְדֵי, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְשׁוֹאָה לְקַבְּלִיהָ לְקוֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא, וְהָא אוֹקִימָנָא מְלָה. רַבִּי יְהוּדָה לְטַעְמִיהָ, דְּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאִי מָאן דְּאֵזִיל בְּאַרְחָא, יְכוּוֹן לְתַלְתַּת מַלְיָן, וְעֵילָא מְנַהוֹן צְלוֹתָא, וְאִף עַל גַּב דְּצְלוֹתָא יְתִיר עַל־אָה מִכָּלֶם, תְּרִי חֲבָרִי אוֹ תַלְתָּא דְּלַעָאן בְּמַלְי דְּאוּרִייתָא. דְּהָא לָא מִסְתַּפֵּי, בְּגִין דְּשְׂכִינְתָּא (כ"א) וְעֵילָא מְנַהוֹן צְלוֹתָא, וְעַל־אָה מִכָּלֶם, חֲבָרִיָּא כְּמַלְי דְּאוּרִייתָא. דְּהָא שְׂכִינְתָּא) אֶשְׁתַּתְּפָא בְּהַדְרִייהוּ.

(כ"א) רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי חִיָּא הָיוּ אֶזְלֵי בְּאַרְחָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר (כ"א) חִיָּא, כְּתִיב, (בראשית ג) וַיַּעַשׂ יי' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר. וְכִי עַד הַשְּׁתָּא פְּשִׁטֵי הָיוּ מֵהָהוּא עוֹר. אִין. אֲלֵא מָאֵנִי לְבוּשֵׁי יִקָּר הָוּ. אָמַר לִיה רַבִּי חִיָּא, אִי הָכִי לָא אֶתְחַזוֹן לְהוּ אֶפִּילוּ